SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 29/2011-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., mal. D. M., a M. M., všetci bytom M., zastúpených advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P/339/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M., mal. D. M. a M. M. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2010 doručená sťažnosť M. M., mal. D. M. a M. M., všetci bytom M. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P/339/2007.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

„Konanie o zvýšenie výživného pre sťažovateľku – v tom čase maloletú M. M. a sťažovateľa maloletého D. M. vedené na Okresnom súde v Trebišove pod sp. zn. 7P 339/2007 začalo na návrh sťažovateľky – ich matky M. M. zo dňa 11. 12. 2006 a do dnešného dňa toto konanie nie je právoplatne skončené.

Okresný súd Trebišov rozsudkom sp. zn. 7P 339/2007 zo dňa 23. 2. 2009 rozhodol, že mení rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 16. 7. 2003 sp. zn. P 138/01-180 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 14. 12. 2005 sp. zn 7Cop 29/05-66 v časti vyživovacej povinnosti otca tak, že otec JUDr. M. M. je povinný platiť výživné pre sťažovateľku – v tom čase maloletú M. od 1. 7. 2006 do 31. 12. 2006 v sume 66,39 Eur mesačne, od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007 v sume 82,98 Eur, od 1. 1. 2008 v sume 99,58 Eur mesačne, pre sťažovateľa – maloletého D. od 1. 7. 2006 do 31. 12. 2006 v sume 49,76 Eur mesačne, od 1. 1. 207 do 31. 12. 2007 v sume 66,39 Eur mesačne, od 1. 1. 2008 v sume 82,98 Eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Dlžné výživné na sťažovateľku – vtedy mal. M. od 1. 7. 2006 do februára 2009 v sume 2.099,90 Eur otcovi povolil splácať v splátkach po 44 Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Dlžné výživné na sťažovateľa – mal. D. od 1. 7. 2006 do februára 2009 v sume 1.568,82 Eur otcovi povolil splácať v splátkach po 33 Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Zároveň určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Dňa 3. 4. 2009 bolo právnej zástupkyni sťažovateľov doručené odvolanie otca JUDr. M. M. proti rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 7P/339/2007 zo dňa 23. 2. 2009.

Vyjadrením vo veci sp. zn. 7P/339/2007 zo dňa 9. 4. 2009 sa sťažovateľka M. M. vyjadrila k odvolaniu otca zo dňa 19. 3. 2009 v súlade s povinnosťou vyplývajúcou jej z prípipsu Okresného súdu Trebišov zo dňa 3. 4. 2009.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 8CoP/116/2009 zo dňa 22. 7. 2009 rozhodol tak, že zrušuje rozsudok Okresného súdu Trebišov sp. zn. 7P 339/2007 zo dňa 23. 2. 2009 a vracia vec na ďalšie konanie.

Dňa 28. 10. 2009 bolo právnej zástupkyni navrhovateľky doručené upovedomenie o zrušení pojednávania.

Žiadosťou zo dňa 12. 11. 2009 právna zástupkyňa matky M. M. požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu vopred naplánovaného lekárskeho ošetrenia.

Žiadosťou zo dňa 22. 12. 2009 právna zástupkyňa matky M. M. požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti matky M. M.

Pojednávanie zo dňa 3. 3. 2010 bolo odročené na deň 9. 4. 2010 vzhľadom na to, že sa ho otec nemohol zúčastniť, svoju neúčasť z dôvodu hospodárnosti konania ospravedlnila aj právna zástupkyňa sťažovateľov.

Pojednávanie nariadené na deň 9. 4. 2010 sa neuskutočnilo z dôvodu neprítomnosti sudkyne pre vážne rodinné dôvody.

Na pojednávaní dňa 2. 6. 2010 bola vypočutá sťažovateľka – matka M. M. otec JUDr. M. M.

Výzvou zo dňa 9. 8. 2010 vyzval Okresný súd Trebišov sťažovateľku M. M. na predloženie lekárskych správ, dokladov o kúpe okuliarov, rozhodnutia o prijatí na štúdium na vysokej škole a informácie o nákladoch na bývanie a živobytie a o dovolenkách v zahraničí.

Podaním zo dňa 18. 8. 2010 oznámila právna zástupkyňa sťažovateľov, že jej nebola doručená listina súdu, ku ktorej sa mali sťažovatelia vyjadriť.

Podaním zo dňa 1. 10. 2010 právna zástupkyňa sťažovateľov reagovala na výzvu súdu zo dňa 9. 8. 2010.

Ako už bolo uvedené, doposiaľ toto konanie nie je právoplatne skončené.“

Sťažovatelia v predmetnej právnej veci *„... vidia nesprávnosť postupu okresného súdu predovšetkým v tom, že nepostupoval dostatočne dôrazne, nevyužíval opatrenia, ktoré má k dispozícii na to, aby zabezpečil plynulosť konania a jeho efektívnosť.*

Sťažovatelia sú presvedčení o tom, že konanie Okresného súdu Trebišov nesmeruje k odstráneniu ich právnej neistoty, teda k právoplatnému skončeniu sporu, ale súd svojim postupom a rozhodnutiami naopak konanie nedôvodne predlžuje a odďaľuje tým poskytnutie právnej istoty rozhodnutej veci sťažovateľom. Neprimeraná dĺžka konania

pritom nie je odôvodnená právnou, resp. faktickou zložitosťou veci alebo správaním sťažovateľov.

Sťažovatelia považujú za potrebné zdôrazniť, že aj napriek tomu, že dva krát v priebehu konania požiadali o odročenie pojednávania, nie je dĺžka konania v trvaní takmer 4 rokov opodstatnená.“.

Na základe uvedeného skutkového stavu sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľov

- na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a

- právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru, bolo postupom Okresného súdu Trebišov vo veci sp. zn. 7P/339/2007 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Trebišov konal vo veci vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp.zn. 7P/339/2007 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Trebišov pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľom finančné zadosťučinenie a to:

- sťažovateľke M. M. vo výške 2.500,- Eur,

- sťažovateľke M. M. vo výške 2.500,- Eur,

- sťažovateľovi maloletému D. M. zastúpenému zákonnou zástupkyňou matkou M. M. vo výške 2.500,- Eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľom všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetnom je namietané porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P/339/2007.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby sa jeho vec prejednala v primeranej lehote.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 35/09, II. ÚS 55/98).

Ústavný súd pripomína, že v konaní, v ktorom sa sťažovatelia domáhajú vyslovenia porušenia svojich práv, považuje za prostriedok nápravy postupu všeobecného súdu, ktorý môže prispieť k urýchleniu konania, resp. odstráneniu nečinnosti súdu, sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Ústavný súd nepovažuje za vyčerpanie tejto možnosti podľa citovaných ustanovení sťažnosť doručenú okresnému súdu 4. októbra 2010 vybavenú predsedom okresného súdu 13. októbra 2010 (sťažovateľom doručenú 18. októbra 2010), po podaní ktorej bola vzápätí 26. októbra 2010 podaná sťažovateľmi sťažnosť ústavnému súdu.

Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi č. Spr 32/2010 z 13. októbra 2010 konštatoval, že *„Z prehľadu jednotlivých úkonov súdu nevyplýva dôvodné presvedčenie, že vinou súdu dochádza k prieťahom v tomto konaní. Snahou súdu je čím skôr vec rozhodnúť, ale k tomu potrebuje aj spoluprácu účastníkov konania. Verím, že sa tak stane už na pojednávaní dňa 5. 11. 2010.“*.

Zo spisu sp. zn. 7 P 339/07 ďalej vyplynulo, že okresný súd na pojednávaní 5. novembra 2010 vykonal ďalšie dokazovanie a vypočul účastníkov konania; pojednávanie odročil na 19. november 2010. Medzitým právna zástupkyňa sťažovateľky M. M. podala okresnému súdu sťažnosť pre porušenie dôstojnosti súdneho konania na postup zákonnej sudkyne, ktorá v nadväznosti na túto sťažnosť vzniesla námietku svojej zaujatosti v danej veci. Okresný súd preto pojednávanie nariadené na 19. november 2010 odročil na neurčito. Ďalší postup v konaní je závislý na rozhodnutí o vznesenej námietke zaujatosti zákonnej sudkyne.

Ústavný súd podotýka, že podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu v tak krátkom čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, s ohľadom na doterajšiu dĺžku,

priebeh predmetného konania a obsah odpovede predsedu okresného súdu z 13. októbra 2010, sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu mal k dispozícii primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (mutatis mutandis IV. ÚS 306/04, III. ÚS 73/05).

Vzhľadom na to, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je potrebné odmietnuť so zreteľom na nesplnenie tejto podmienky konania (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal.

Ústavný súd na záver uvádza, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2011